

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu lista „Mir“
v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvu lista „Mir“
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat

MIR

Glasi lo koroških Slovencev

Leto XXXI.

Celovec, 10. velikega srpana 1912.

Št. 32.

SHOD

„Katol. političnega in gospodarskega
društva za Slovence na Koroškem“

se vrši

v nedeljo dne 11. avgusta 1912

ob 2. uri popoldne

pri Železniku v Libučah.

Poroča gosp. posl. Grafenauer.

Nekaj misli k sestanku slovenskega
in hrvaškega katoliškega dijaštva v
Ljubljani.

Od 1. do 4. avgusta je bilo zbrano v
Ljubljani hrvaško - slovensko katoliško na-
rodno dijaštvo. S strahom smo pričakovali,
kako se bo obnesla vsa manifestacija; a se-
daj, ko gledamo nazaj na minule dni, si
moramo priznati, da je uspeh prese gel naše
pričakovanje. To navdušenje za katoliško
narodno stvar, ta idealizem, ta zavest, da
stoji za nami hrvatsko-slovensko ljudstvo
— tukaj bi morali priti vsi oni, ki trdijo, da
so krščanstvu šteti dnevi, vsi oni, ki se ma-
lodušno odtegujejo boju, ker se bojijo napo-
rov. Mladina je naša, zato mora biti naša
tudi bodočnost!

Nimamo namena na dolgo in široko po-
pisovati cel spored sestanka, podali bi sa-
mo radi koroškemu slovenskemu ljudstvu
par misli, ki se pojavijo v človeku, zbuje ne
vsled navdušenja, izvirajočega iz zavesti,

da nismo osamljeni, temveč da z nami čuti
mladina hrvatsko-slovenska.

Pri pozdravnem večeru je rekel dr. Krek,
da mu sije včasih iz oči mladine ogenj, mla-
dostnega poguma, včasih pa tiho hrepene-
nje in neko neizrazno koprnjenje za nečem
neznanim. In tako mladino ljubi on. Ali po
naši domovini hodi tudi mladina, ki nima
več ognja v svojih očeh. Samo nemirni pla-
men strasti zasije včasih s čudno grozo iz
njih. S povešenimi glavami hodijo skozi
življenje. Zakaj? Ker so vrgli od sebe svojo
mladost, ker so izgubili vzore, ker so izgu-
bili smisel za krščanska načela, za zdravo
praktično krščanstvo. — In kaj je s teboj,
koroška mladina? Da bi te bil mogel prijeti
in s trdno roko postaviti sredi med sovrst-
nike, in postala bi vsa taka, kakršno ljubi
dr. Krek, polna ognja, polna zaupanja v
svojo moč, polna samozavesti. Zacelile bi se
rane, katere nam seka nemštvo, izginilo bi
iz tvojih vrst, mladina, podlo nemškutar-
stvo, ki ti jemlje tvojo čast, ki te dela izda-
jalca domovine in naroda. Slovenski mla-
denič, slovensko dekle — izdajalca. Kako je
to žalostno, kako je to sramotno! In zakaj
izdajalca? Ker ju je zapeljal brezvestnež,
ker je lokavi sovražnik iztrgal vero v Boga,
v same sebe in v svojo bodočnost iz njho-
vih src s tem, da jih je najprej zastrupil v
gostilnah z nevarnim strupom, zmanjšal
njihovo odporno silo in jih potem porinil
nenasitnemu zmagu v žrelo. V zboru katoli-
ške slovensko-hrvaške mladine bi bila spo-
znala ti, koroška mladina, da ni malenkost,
za kar se borimo, da ni nekaj vsakdanjega,
za kar se bojujemo. Gledala bi bila na moč-
no četo bojevnikov, ki se ne bojijo truda in
trpljenja, ki gredo pogumno naprej, ker jih
kliče Bog in narod. Napila bi se bila onega
poguma, ki je v teh dnevih preveval mlada
srca, in z večjim veseljem bi šla v boj proti
vsem sovražnikom naše narodnosti in vere.
Čeravno je bilo pri vsem dokaj mladostne-

ga navdušenja, ki hitro pride in ravno tako
hitro izgine, vemo vendar, da ravno to nav-
dušenje pusti v človeškem srcu vsaj neko
sled, ki se ne izgubi tako lahko. Človek po-
trebuje gorkote, od časa do časa si mora
ogreti srce, da popolnoma ne poledeni, tem-
bolj, da se z novo silo dvigne na nadaljnji
težki boj.

Take gorkote je treba i naši koroški
mladini, ki bide najhujši boj, ki potrebuje
največ moči. Ker se je pa nisi mogla nasr-
kati pri viru, sprejmi vsaj zagotovilo, da
na naš boj gleda ogromna množica mladih
somišljenikov, ki zasledujejo vsak tvoj ko-
rak, ki vsako tvojo zmago pozdravljajo z
veseljem kot bi bila njihova zmaga. Nismo
sami, o ne! Ta zavest nas krepi, ta zavest
nas dviguje. Dr. Šusteršič je klical mladim
vrstam: »Sedanjost še ni naša, a prihod-
njost bo gotovo naša. Od sinje Adrije
do zadnje gorske vasi v Korotanu bo živel
narod hrvatsko - slovenski pod praporom
krščanskih načel!«

Še ene misli ne smem prezreti, ki je po-
se bno nam Korošcem neizmerno ugajala.
Župnik Kalan, ki je dobro znan na Koro-
škem, nam je govoril iz srca, ko je rekel:
»Mladi prijatelji, bodite narodni! Zdelo se
vam bo čudno, da to povdarjam, ali imam
vzrok za to. Strankarski boj na Kranjskem
absorbira, požre vse moči, tako pri liberal-
cih kot pri S. L. S. tako, da za narodni boj
ne ostane nobenih moči. Zato, mladi prija-
telji, bodite narodni!« — Lepe, uvaževanja
vredne besede! Korošci jih z veseljem pod-
pišemo, ker mi najbolj čutimo premajhni
ostanek sil, ki se porabijo za strankarski
boj. Če se od strani ljudskih zastopnikov
premalo ozira na naše težnje, ter se jih
smatra kot malenkosti, če delegacija mirno
gleda impertinenco, s katero deželni šolski
svet koroški postopa glede šol na Strojni,
Št. Danijelu in v Vogrčah, če ima izvenko-
roško časopisje povečini samo prostor, da

Podlistek.

Lepa Rozika.

(Vizija. — Spisal A. B.)

X.

Predaleč šel sem od povesti —
Pri Repiču bom spet začel —
Tje po morjá široki cesti
z najlepšim upom je odšel.
Vsak mesec svoji mladi ženi
poslal denar bo prisluženi,
si mislil je in silno moč
občutil je, spominjajoč
oči se zvestih svoje žene,
misleč na dete ce ljubo,
na njega nežno rokico,
a svoje trde in koščene,
navajene trpljenja in
vseh drugih črnih bolečin.

XI.

Ko prišel tje je, ženi pisal,
kako se dobro mu godí
in svojo ji ljubezen risal,
trpljenja svojega ji — ni.
In ona mu je vse verjela,
resnično rada ga imela.
Ah, kaka bila je, možje,
lepota taka ne cvete
več v časih naših. Take žene

nikjer dobiti ni sedaj,
tak lepe, kakor rožen maj
in makov cvet. Oči te njene
res mnorega zmotile so
in zmešale mu pamet vso.

XII.

Poglejte, bratje, to poljano . . .
Enkrat tegá tu bilo ni,
kjer zdaj je žito posejano,
kjer valovi in kjer šumi
svoboda zdaj, je enkrat stalo
poslopje črno, trepetalo
pred njim človeško je srce —

Sedaj je žito tu, svoboda
v šumenju skozi zrak vrši
in dviga k delu vročo kri —
Človeškega čas preporoda,
postave druge, drugo vse,
še drugo ljudsko je srce . . .

XIII.

Prej jeza, egoizem hladen,
sedaj ljubezen krog in krog,
prej vladal vrag, sedaj pa Bog . . .
Dogodek bil je to navaden,
da Roza bila je prijetna,
poštena v delu in okretna
tako, da še tovarnar jo
rad pridno, lepo Roziko
imenoval je . . . Ah, prijetna
zarès bilá oná očem,
še jaz, to vam priznati smem,
sem rad pogledal za njo . . . Cvetna

takrat se vrnila pomlad
vsa z rožami prek polj in trat . . .

XIV.

Otožno slavčki peli v gaji
in Roza jih poslušala,
in v misli na moža najslaji
prepevati je skušala.
Izdati srčno hrepenenje
hotela mraku je . . . Kje njen je,
je vprašala v zvezde zroč
in svoje dete, stiskajoč
na grudi bele, ga zibala
in pela nežno je tako:
»Oj, pridi, dragi, čez goro,
kak dolgo sem te že čakala,
po tebi srce hrepeni,
po tebi srce me boli . . .

XV.

Oj, pridi, pridi v ladji beli,
oj, pridi čez sivó morjé,
prinesi srečo al gorjé,
mi bomo vendar te veseli.
Želim že vroče te objeti
in dete svojem u očeti
podati v mehek naročaj —
Oj, pridi, pridi že nazaj . . .
Tako je pela in zibala
je dete svoje ljubljeno,
iz gaja pesem slavčkovo
v akordih nežnih poslušala.
Že legel mrak in na nebo
prišel večer večernico.

(Dalje sledi.)

poroča, kdo se je obesil ali utonil, za naše narodnostne težnje pa ne najde besede ogorčenosti, potem je to, mislim, najboljšje znamenje, da strankarski boj na Kranjskem požre vse sile. Kaj vam bo pomagalo, ako tudi uničite liberalno stranko, ko bo pa na vaši meji stal močan, večji, nevarnejši liberalni sovražnik, ki nam preti z dvojno pogubo, narodno in versko. Da bi klic: »Mladi prijatelji, bodite narodni!« odmeval po celi slovenski domovini, da bi vzdramil tudi one, ki spijo, k odločnemu, vztrajnemu delu, da gledajo na visoke cilje, ne pozabimo malenkosti, ki pa za naš narodni obstoj niso malenkosti. Upajmo, da nam bodočnost prinese sad, katerega seme je bilo na sestanku položeno. — Edina naša želja je, da bi besede, s katerimi se je govorilo o hrvatsko-slovenski kulturni in politični vzajemnosti, za nas Korošce ne ostale samo besede, temveč da bi se res izpolnilo »od sinje Adrije do zadnje gorske vasi v Korotanu« bo živel en narod, da bi tudi Korošci lahko govorili Hrvatom, kadar pridejo na naša tla: »Na hrvaških tleh ste!« Trdno je naše upanje v bodočnost.

Slovinci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Dnevne novice in dopisi.

Za posebni vlak k evharističnemu kongresu se je priglasilo 324 udeležencev. Železi je, da se jih priglasijo v zadnjem trenutku še 36.

Celovec. (Skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze) je bila ustanovljena v soboto, 3. t. m. zvečer v mali dvorani hotela Trabesinger za slovenske delavce mesta Celovec in okolice. Na shod je prišlo še precej slovenskih delavcev, ki so člani Slovenskega krščansko socialnega delavskega društva. Predsednik Ravnik je otvoril shod, pozdravil vse navzoče, zlasti pa iz Ljubljane došlega poslanca Gostinčarja, ki je nalašč v ta namen prišel v Celovec med slovenske delavce, da jim govori o delavski organizaciji. Po pozdravu je povzel poslanec Gostinčar besedo ter govoril najprvo o delavski organizaciji s posebnim ozirom na jugoslovansko delavstvo. Pokazal je globokejšje vzroke, zakaj se morajo delavci trdno okleniti svoje strokovne organizacije, zlasti za slučaj stavanja, ko je delavec sam nase navezan. Kapitalistovarnarji, veletrgovci in drugi denarni mogotci se jako previdno in nekako na skrivaj organizirajo med seboj tudi za tiste slučaje, ko stopa delavstvo v stavko, da se tedaj tovarnarji podpirajo med seboj z blagom. Kdor bo več časa zdržal, tisti bo zmaga v delavski stavki. In zato je treba delavstvu zlasti strokovne organizacije, ki ima v prvi vrsti namen delavstvu gmotno pomagati v stavki, v bolezni, v revščini in na potovanju. Govornik je potem govoril še o soc. demokraciji, ki je zapustila svoj prvotni program, storiti vse enake, ki je opustila tudi glavno svojo zahtevo, pomagati samo delavskemu stanu. Soc. demokracija, zlasti v Avstriji, je postala dandanes že skoro izrazito samo politična stranka, ki se veže z najhujšimi nasprotniki delavstva to je z judi, velekapitalisti itd. Dokaz zadnje državnoborske volitve na Dunaju. Za poslanca Gostinčarjem je govoril dr. Rožič, o pomenu krajevnih delavskih skupin s posebnim ozirom na slovenske delavske razmere na Koroškem so morda najbolj težavne, ker tu je slovenski delavec osovražen od soc. demokratov in nemških nacionalcev. Od delodajalca pa tudi nima nič dobrega pričakovati, ker je podjetnik večinoma tudi nasprotnega mišljenja. Novo ustanovljena skupina naj bi bila voditeljica slovenskega koroškega delavstva, zlasti naj bi se ta organizacija pokazala kot dobro oborožena armada ob času volitev. Naša delavska organizacija se mora po naših industrialnih krajih bolj poživiti, bolj utrditi in to naj doseže »Jugoslovanska Strokovna Zveza« oziroma njene podružnice. Nato je bil izvoljen odbor nove podružnice za Celovec. Predsednik Bramor; odborniki: Blažina, Borštner, Budaš, Poljanec, Skočir, Rekar; namestnika oziroma revizorja: dr. Rožič in dr. Schaubach. — Potem je govoril t. Kriegl

o »neplačanih« voditeljih rdečkarjev. — Po govoru se je razvila živahna zabava, tamburaši so krepko udarjali na tamburice slovenske pesmi.

Slovesnost zmage pri Jajcu. Dne 7. t. m. je praznoval v Celovcu 17. pešpolk vitez pl. Milde zmago bitke pri Jajcu v Bosni dne 7. velikega srpana 1878. Od častnikov, ki so se udeležili te bitke in so bili odlikovani, še živita polkovnik v p. Miha pl. Lukanc v Ljubljani in poročnik v p. baron Mac Nevin O' Kelly. Dva sinova polkovnika pl. Lukanca služita pri 17. polku v Celovcu, eden kot nadporočnik, drugi kot poročnik. V bitki pri Jajcu je naskočilo 4000 naših mož 10.000 Turkov, ki so bili v utrjenih pozicijah. Bitka je trajala od devetih zjutraj do šestih zvečer. 17. polk se je sijajno boril. Turki so zbežali in pustili na bojišču 350 mrtvih in 600 ranjencev. 17. polk je bil ustanovljen že leta 1674. Leta 1817. je postal kranjski polk in je bil premeščen na Kranjsko. Kot tak je 17. pešpolk pokazal v vseh bitkah, ki se jih je udeležil, izredno junaštvo in vojaške zmožnosti. Sijajno se je polk boril leta 1848/49 na Laškem, leta 1849. na Ogrskem proti vstašem, leta 1859. in leta 1866. zopet na Laškem in končno v Bosni. Leta 1893 so bili 1., 3. in 4. bataljon premešчени iz Ljubljane v Celovec, 2. bataljon je ostal v Ljubljani. Leta 1900 je 2. bataljon menjal s 1. Leta 1896. je umrl imejitelj polka baron pl. Kuhn in je bil polk podeljen sedanjemu imejitelju, feldzajgmajstru Hugonu vitezu pl. Milde. — Na predvečer 6. t. m. je vojaška godba imela obhod po mestu. Ob deveti uri dopoldne drugega dne je imel polk v župni cerkvi sv. Ilja svojo cerkveno slovesnost, pri kateri je bilo navzočih 646 mož pod poveljstvom podpolkovnika Neubacherja. Navzoč je bil prevzvišeni gospod knez in škof dr. Baltazar Kaltner, dvorni svetnik Lobmeyer v spremstvu deželnega vladnega koncipista dr. Kometterja, železniški nadzornik Jožef Rudersdorfer, polkovni poveljnik polkovnik baron pl. Stillfried in Rathovicz, polkovnik pl. Eckhardt, postajni poveljnik major Watzke, častniški kor 17. polka, zastopniki častnikov garnizije, v zastopstvu deželnega orožniškega poveljnika, oddelkov poveljnik Medén in veteransko društvo z zastavo. Vojaški kurat monsignor Rafko Kozák je imel jednat nagovor v nemškem in slovenskem jeziku ter je daroval sveto mašo, med katero je igrala vojaška godba. Moštvo je dobilo ta dan boljšo hrano in službe prost popoldan. Pri slavnostni častniški pojedini je bil tudi zastopnik deželnega predsednika dvorni svetnik Lobmeyer in vojaški kurat č. g. msgr. Rafko Kozák. Napičnico na cesarja je govoril polkovnik baron pl. Stillfried in Rathovicz. Došlo je več brzojavk, med njimi od armadnega nadzornika feldzajgmajstra pl. Potioreka, polkovnika v p. pl. Lukanca iz Ljubljane itd.

»Matica Slovenska« je sklenila, v svojem »Letopisu« za 1912. leto priobčiti inšerate slovenskih in slovanskih tvrdk. »Letopis« se tiska v 4500 izvodih in pride v roke najimovitejšim in najinteligentnejšim krogom našega naroda. Če izvzamemo koledar »Družbe sv. Mohorja«, se po številu eksemplarjev nobena slovenska publikacija ne more meriti z našim »Letopisom«. Vljudo Vas vabimo, da inserirate, ter pričakujemo čim preje cenjeni odgovor. Cena za celo inserirano stran »Letopisa« znaša 60 K, za polovico strani 30 K in za četrtino sorazmerno. — »Matica Slovenska« v Ljubljani.

Razpisano je do 16. t. m. mesto deželnega sodnega svetnika pri celovškem deželnem sodišču ali pri kakem drugem sodnem dvoru.

Dva ministra na Triglavu. Minister za javna dela, dr. Oton Trnka, in gališki minister krajan, Vladislav pl. Długosz, ki bivata že dalje časa na Bledu, sta šla na Triglav. Prenočila sta v »Triglavskem domu« Slovenskega planinskega društva. Pristrčno ju je pozdravil tam v imenu odbora »Slov. plan. društva« predsednik dr. Fr. Tominšek. Ekscelenci sta se zahvalila ter se o izvrstni postrežbi in o prijaznih spalnih sobicah doma zelo pohvalno izrazila. Društvu sta podarila po 100 K za pospeševanje društvenih namenov. Pokrajinski čari Triglavskega gorovja so napravili globok vtis na ministra, ki sta se izrazila, da je po nju-

nem prepričanju čudovita lepota Kranjske še vse premalo znana po svetu. Minister pl. Długosz je dne 4. t. m. odpotoval v Galicijo. Povdarjal je potrebo vodovoda in električne razsvetljave, posebno pa telefona na Bledu. Obljubil je, da bo z vsem svojim vplivom podpiral to akcijo.

V konkurzu tovarne za papir in celulozo. Začasnega upravitelja konkurzne mase je postavljen notar Valentin Schwarzl v Dobrlivasi. Upniki so pozvani na 12. t. m. ob 10. uri k okrajnemu sodišču v Železni Kapli. Upniki morajo svoje zahteve staviti do 8. septembra.

Aretiran vojaški begunec zopet pobegnil. V ponedeljek popoldne, dne 5. t. m., so orožniki v Št. Rupertu pri Celovcu aretirali vojaškega begunca računskega podčastnika prvega razreda Rudolfa Kögla od 4. huzarskega polka, ter ga oddali postajni straži. Ponoči pa se mu je posrečilo pobegniti iz vojašnice in uteči.

Marljiva služkinja. V Celovcu služi kot kuharica leta 1852. v Želučah rojena Uršula Černé pri trgovcu Rossbacherju v veliko zadovoljnost gospodinje že celih 25 let in je predlagana v odlikovanje za zvesto službovanje.

Kako pačijo slovenska imena. »Freie Stimmen« poročajo, da napravi planinsko okrožje »Karavanke« dne 11. avgusta izlet na »Uschowo pri Železni Kali. Iz lepe slovenske Olšove so naredili spakedranko »Uschowo«.

Nesreča na progi. Dne 4. t. m. zjutraj ob tri črti na eno uro je zapazil železnični čuvaj Franc Šparovec tik kolodvora v Svetnivasi na svoji njivi junico. Ko jo je pogнал z njive, je zbežala na tir, Šparovec pa za njo. Tovorni vlak št. 70 je povozil oba. Šparovec je nevarno ranjen.

Frank Sakser v Celovcu. Lastnik slovenske tiskarne v New Yorku in slovenskega ameriškega dnevnika »Glas Naroda«, Frank Sakser, je za nekaj časa na letovišču na Bledu, da si okrepi zdravje. Pri tej priložnosti si je čez dalje časa zopet ogledal Celovec in posetil tiskarno »Družbe sv. Mohorja«, kjer je bil svoj čas stavec, in hotel Trabesinger. Dobrodošel v stari domovini!

Otvoritev planinskega doma na Vršču. Planinski dom na Vršču je bil v nedeljo, dne 4. t. m., otvorjen z veliko slovesnostjo. Navzočih je bilo nad 500 ljudi. Po sv. maši je govoril g. župnik Aljaž, potem še dr. Tičar iz Kranjske gore, dr. Tominšek, Čeh dr. Dvorsky, Hrvat dr. Čačić i. dr.

Kulturna sramota. Mariborska »Straža« piše: Človek, ki zataji jezik svojih starišev, je neznajčno bitje, ki vzbuja v nas v prvi vrsti gnus. Ne ukazuje nam samo četrti božja zapoved, da moramo spoštovati svoje stariše, tedaj tudi njihov jezik, temveč že naraven zakon nas sili k ljubezni do svojih roditeljev. Kdor izda jezik svoje matere, ne greši samo proti božji zapovedi, ampak je slabši kakor živina, ki se navadno ravna po prirodnih zakonih. Samo popolna zaostalost, neizobrazba in zatelebanost ali brezprimerna posurovelost in brezmejna sebičnost, ki tepta v blato vse, kar je drugim svetega, zamore človeka dovesti k odpadništvu. Bodisi prvo, bodisi drugo, oboje ne dela nikomur časti. Kdor je pošten mož, ki kaj da nase, nima rad opraviti s takim človekom in če ga sreča, pogleda v stran in krepko pljune. Za noben narod, ne za onega, ki so se mu odtujile, in ne za onega, ki so se mu priklopile, ne morejo biti take propalice nič razveseljivega. Vsak narod, ki kaj da na to, da ostanejo njegove vrste zdrave in neokužene, se bo teh garjevih izvržkov branil in otesal. Samo nemški narod, ta narod »plemenitih vitezov« in visoke kulture«, se takih janičarjev ne brani, temveč jih celo vzgaja in protežira. Da se spravi nedoraslo deco na pot sramotnega odpadništva, rastejo po naših pokrajinah nemške šole, da se ljudi slepi in zavaja, se izdaja v slovenščini pisanega nemško-nacionalnega »Štajerca«, da se ljudi duševno ubija in dela nerazsodne, zastrupljajo Nemci naš narod s šnopsom, da se ljudske duše kupi, siplje »Südmarch« z Judeževimi groši. Samo s takimi in enako podlimi sredstvi dela nemštvo, da bi zagospodovalo nad našo lepo domovino. Nekdaj in po drugod si narodi podjarmljujejo tuja ljudstva s silo, mečem v roki. Je to barbarsko, toda ne

tako grdo kot način, po katerem hočejo zavojevati Nemci našo zemljo. Boj, in naj bo še tako krivičen, zahteva poguma in kaže možnost, sredstva pa, kakršnih se poslužujejo naši narodni nasprotniki, da bi nas izrinili iz naše zemlje, so tako nepoštena, da bi bila za vsak drug boj po mednarodnem pravu prepovedana. Samo najnovejši slučaj: V Razvanju pri Mariboru pašujejo nemškutarji. Ljudstvo je skoro izključno slovensko, toda zapeljano. Otroci znajo le malo nemški, nekateri nič. Šola je seveda nemška in otroci se uče v nemščini, katere ne umejo. Ker se gospodu katehetu otroci smilijo in jih noče mučiti, jih poučuje, kakor pišejo nemškonacionalni listi, veronauk v slovenščini. Radi tega kliče vsa nemška javnost od »Marburgarce« do »Tagespošte« grom in peklo nad g. kateheta, ga denuncira in slika kot človeka, ki za vsako malco pohrusta par nemškutarjev. Ali ni mučenje otrok z nemščino pravcato divjaštvo? Ali ni zavajanje otrok v neznačajnost in propalost, mesto vzgajanja dobre v plemenite člane človeške družbe prava kulturna sramota?

Prodajanje mleka in surovega masla v Celovcu. Kmečko ljudstvo moramo opozoriti na dejstvo, da se v Celovcu prodaja mleka in masla zelo strogo nadzoruje. Razumemo, da je tukaj treba strogega nadzorstva. Ljudstvo okrog mesta je po liberalni nemškutariji tako pokvarjeno, da nima več nobene vesti in goljufa, kjer se kdo da goljufati. Ne vse ljudstvo, imamo veliko poštenih posestnikov, ali večina je v nemškutarskem taboru. Na drugi strani pa moramo izraza dati mnenju, da se včasih to nadzorstvo vrši morebiti prepovršno in se včasih morebiti dobri ljudje kaznujejo prestrogo. Znan nam je slučaj, da je posestnik po policiji zavrnilo mleko dal preiskati v deželni preizkuševališču, ki mu je dalo certifikat, da je mleko zelo dobro. Gospodar je šel k županu Metnitzu, ki mu je svetoval, naj plača teh 20 kron naložene mu globe, ker bi ga odvetnik, katerega bi sicer moral najeti, stal še več. Torej bi se dalo sumiti, da tržni komisar včasih prepovršno dela. Danes pa je prišel k pisatelju teh vrst bajtar z dežele, ki ima eno samo kravico; žena mu je pred nekaterimi tedni šla po poslih v Celovec in nesla s seboj literček mleka, da par grošev izkupi. In glej nesrečo! Tržni komisar pride, preišče mleko in menda najde, da ni čisto, da je v njem nesnage; zapiše jo, in reva, ki se mozu ves čas ni upala nič povedati, dobi plačilni nalog: po dostavljenju plačilnega naloga v osmih dneh plačati 20 kron globe. Bajtar pravi, da tega ne plača, naj mu gospodje vzamejo ženo, če jim je drago. Stvar ni komična, če se postavimo na stališče ubogega lastnika ene kravice, ki je na 20 kron obsojen, ne da bi mogel ugovarjati ali dokazati, da mleko ni bilo nesnažno. Nam se zdi, da bi bil tak revež dovolj kaznovan, če se ga v slučaju, da je res kriv, obsodi na pet kron, ne pa na globo, ki je za bajtarja že velikega pomena. Gospodje ne vedo, kako težko zasluži tak bajtar 20 K.

Brezplačno posredovanje pri najetju Posojil je na razpolago dotičnikom, ki se po »Slovenski Straži« zavarujejo za življenje.

Za Slomškovo praslavo. Opozarjamo vsa naša društva in organizacije, da dobe vse podrobnosti za Slomškovo praslavo lahko v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani. Na razpolago so govori, deklamacije, prizori in tudi nova slavnostna kantata Foersterja, ki je eden najlepših slovenskih moških zborov. Kjerkoli imate moški zbor, naučite se te slovenske bojne pesmi, ki se lahko rabi tudi pri vsaki drugi priliki. Cena partituri je 2 K. »Slovenska Straža« je poslala na svoje podružnice in nekatere druga društva okrožnice. K tem okrožnicam še priporočamo, naj bi zbori imeli na sporedu tudi lepi Vodopivčev mešani zbor »Slovenski Straži«. Cena posameznim glasovom je 20 vinarjev, ter se dobe pri »Slovenski Straži«. — **Ravnokar je izšel za Slomškovo praslavo tudi prekrasen dramski prizor »Veseli god«,** ki je ves prepleten z globokimi nauki Slomškovimi in je biser v literaturi narodno-verske vzgoje ljudstva. **Vsako večje društvo naj bi si naročilo ta prizor, se ga dobro naučilo in predstavljalo!** Prizor je pripraven za vsak oder, tudi za oder na prostem. V prizoru na-

stopajo Blaže, Nežica, oče, mati, učitelj, duhovnik, tujec in zbor (narod). Prizor s posameznimi tiskanimi vlogami za vseh sedem nastopajočih oseb velja skupno 2 K 80 vinarjev, torej pride za vsako nastopajočo osebo samo 40 vin., mnogo ceneje kot bi se pa vloge prepisovale. Naročila na »Slovensko Stražo«. — Slomškove razglednice v treh barvah, umetniško izvršene so tudi v zalogi »Slovenske Straže«. **Naj bi ne bilo kraja na Slovenskem, ki bi se letos ne pridružil Slomškovi proslavi!**

Neprostopoljen samomor. Neki 75letni lekarniški uslužbenec si je znal dalje časa večje podpore priskrbovati s tem, da je simuliral samomor. Navadno se je obesil in je stol brcnil v stran s tako silo, da so slišali sosedje, ki so prihiteli in ga odrezali. Posledica temu je bila vedno, da je prejel vsled svoje bede obilne podpore. Enajstkrat se mu je to posrečilo, dvanaajstič pa so sosedje prišli prepozno in je že prej umrl.

Štiriletnega otroka je povozil v Celovcu 2. t. m. hlapec mesarja Strutza, Janez Klade. Konj je na dečka stopil s tako silo, da je otrok umrl še isto popoldne. Hlapec se za otroka ni zmenil dalje, ampak je dirjal naprej. To je občinstvo tako razburilo, da se je vse povprek kregalo nad — surovimi kmeti, češ da so pijani itd. Ko pa se je izvedelo, da ni kak kmet, ampak le mesarjev hlapec povozil otroka, je bilo pa vse mirno. Tudi značilno za Celovčane!

Nesreča pri rezanju. V Grabštanju je rezalni stroj zagrabil desnico pri Briceju službujoče dekle Marije Schmiedmeister in jo odrezal. Revico so prepeljali v deželno bolnišnico v Celovec.

25letnica pevskega društva »Hajdrih« na Proseku. Na željo mnogih bratskih pevskih društev podaljšal se je rok za priglasenje k veliki pevski slavnosti, 25letnici pevskega društva »Hajdrih« na Proseku nepreklicno do 17. avgusta t. l. Zato nujno prosimo slavna bratska društva, da se pravočasno prijavijo, ker sestavi odsek 18. avgusta spored, katerega se izroči tiskarni 19. avgusta. Poznejše priglasitve se ne bodo mogle tiskati ne na plakatih ne na sporedih. Zato apelujemo še enkrat na slavna društva, da upoštevajo ta zadnji opomin ter blagovolijo pohiteti s prijavi. Ne odlašajte z istimi do zadnjega dneva.

Detomor. Dekla Tereza Csöndör v Kolbnici je 26. m. m. povila otroka in ga je vrgla v stranišče. Otroka so še pravočasno rešili. Nato se je na otroka vlegla in ga tako zadušila. Brezsrčno nezakonsko mater so takoj ovadili sodišču v Zg. Beli.

Obesil se je v Medringu, v občini Gradež, pastir Franc Oberrupitsch.

Žrtev žganja. V Steinfeldu na Zg. Koroškem so v neki kolarni našli 31 let starega delavca Franca Lampersbergerja mrtvega. Po izjavi zdravnika je nenadoma umrl vsled zastrupljenja z alkoholom. Vdan je bil žganju.

Smrt vsled padca. V Zagorici na Zgornjem Koroškem je pri zlaganju žitnih snopov posestniku Petru Graniku izpodrsnilo in je padel kakih sedem metrov globoko ter si zlomil križ. Bil je takoj mrtev.

Patriotično delovanje ukovskega župana. Iz Ukev smo prejeli dopis: Veliko je že pisal »Mir« o našem županu, a danes moramo poročati o novem junaštvu našega župana, ki kaže, kako on skrbi, da postane ljudstvo prav patriotično. — K gospodu župniku Kukački, ki ga vse ljudstvo ljubi, je prišel dne 9. julija na obisk njegov brat in 17. julija njegova sestra s tremi otroci. — Prvi se je že 22. julija odpeljal, sestra se pa mudi še nekaj časa pri njem. Vsi so prišli iz Češkega. Kaj se zdaj zgodi? Gospod župnik ni naznanil hitro svojih znancev pri županu, kakor menda zahteva nek predpis! Kolikokrat se pač to zgodi, da pridejo v kako hišo kaki znanci na obisk in da se jih občini ne naznani! Saj se pač človek tudi res ne more spomniti na vse take predpise. Dvakrat pridejo orožniki! v hišo poizvedovat, kdo da so tujci! Izvedli so imena, in g. župnik je mislil, s tem je stvar v redu! Zandarmerija je zatožila gospoda župnika na okrajno glavarstvo v Beljak, in od Beljaka je dobil župan Ehrlich nalog, da mora župnika zaslišati zaradi tega strašnega prestopka. Župnik res uboga gospoda župana ter pride 2. avgusta k županu! Župan ga začne izpraševati in župnik

hoče povedati kako in kaj! A glej ga tiča! Ko sliši župan slovensko besedo, skoči pokoncu, kot bi ga pičil gad, se pridruže, da mora župnik nemški govoriti, in več enakih klobasarij! Župan Ehrlich, ki je vedno med Slovenci, ki je rojen Slovenec, ki mora dan na dan govoriti slovensko, nakrat noče z domačim župnikom govoriti slovenski. Župnik mora iti proč, in kaj se zgodi? Župan Ehrlich, ukovski župan, zatoži svojega lastnega župnika, tistega župnika, ki so ga Ukljani tako težko dobili, v Beljak na okrajno glavarstvo! Okrajno glavarstvo takoj pokliče župnika z javno dopisnico za 8. avgusta v Beljak, »wegen Übertretung der Meldevorschriften«. Z našim župnikom se postopa, kot se sicer postopa s kakim ciganom, s kakim pobom! Kdo! ljudje božji, se mora hoditi v Beljak zagovarjati radi tega, ker ni naznanil svojih znancev?! To je naravnost nečuvstvo! Ali ni vedel župan za drugo pot, da župnika opominja na to? Ali se take stvari ne poravnajo lahko na miren način! Ampak še bomo nekaterim gospodom ušesa navili! To bomo na visok zvon obesili, da bo Avstrija slišala, kako se postopa na avstrijski meji z domačimi duhovniki! Ali hoče naš župan po vsej sili zopet duhovnika iz Ukev proč spraviti? Ukljani naj pomislijo, kaj dela župan! Zakaj se pa duhovnikom taka polena mečejo? Se pravi to, mir držati z duhovščino? Ali ste torej, gospod župan, samo župnika videli? Drugih stvari, ki so v pohujšanje celi fari, pa ne vidite! Pustite mirno divje zakone! In še kako imenitne divje zakone! Cele Ukve se zgražajo, hodijo k župniku tožiti, a Vi, župan, molčite! Tu posezite vmes! Dvakrat so bili v Ukvah že fantje pretepeni. Kaj pa je s Fekcovim fantom? Ali ni celo ljudstvo, občina zahtevala preiskavo? Tega g. župan, niste videli! Župnika pa tožite! To mora v parlament! Bomo videli, ali smete vse, kar Vam v glavo pade pod Schusterjevo patronanco!

Velikovec. (Volitev v okrajni šolski svet) je zadnjikrat ostala brez uspeha. Izvoljen bi moral biti gotovo Slovenec, ker je 16 županov Slovencev, 15 pa Nemcev, oziroma nemškutarjev. Volili so dvakrat, toda obakrat sta dobila nasprotna si kandidata 15 glasov. Župani so držali v tem oziru strogo disciplino, in so posebno naši slovenski vredni vse hvale in priznanja. Le škoda, da je bil eden izmed naših zadržan; in tako se bo moralo še enkrat voliti. Gotovo bo volitev zopet kmalu. Zanašamo se, da bodo tudi prihodnjič prišli vsi naši in tudi ostali zvesti slovenski in katoliški stvari.

Velikovec. (Kam plovemo?) Malo dobrega in lepega se sliši o naši mladini. Pred kratkim se je zopet meščanski šolar M. Kriutz z revolverjem nevarno obstrelil. Taka je moderna vzgoja v nemškutarskih šolah. Namesto rožnega venca ali molitvenika poznajo meščanski šolarji bolj vrv za obežanje in revolverje.

Sv. Višarje. Dne 25. julija je bila na Sv. Višarjah v zadnjih desetih letih največja procesija iz okolice Št. Vida na Glini. Bilo je okoli 900 romarjev z 11 duhovniki. Kolikega verskega pomena so take procesije, je prav lepo pokazala ta procesija. Prav veliko jih je prejelo sv. zakramente. Zadovoljni pa so bili vsi razen par ljudi, ki so gotovo navajeni vedno zabavljati. Ker se je s to procesijo verski duh v šentviški okolici gotovo poživil, zato lutrovska »Bauernzeitung« tako zabavlja čez to procesijo. Kako jo morejo neki naročiti in brati taki, ki se procesij najbolj vesele!

Žabnice. Zadnji čas smo imeli zaporedoma kar tri mrliče. Najprvo je umrla Marija Fruhstuck. Bolehala in slabela je že dalje časa, dokler ni kar zaspala. Potem je umrla Marija Mešnik. 13 let je potrebovala pri vseh opravilih tuje pomoči. Vsako leto so jo nesli na Sv. Višarje, da je prodajala v prodajalni. Tudi letos je bila že na Sv. Višarjih, a so jo morali zopet pripeljati dol. Imela je neko živčno bolezen. Nazadnje smo pa pokopali Tomaža Kranner, ki je tudi že dalje časa bolehal. Naj počivajo v miru!

Sv. Križ pri Belih vodah na Štajerskem. Na angelsko nedeljo, to je 1. septembra, se bo kar najbolj slovesno obhajala petdesletnica posvetitve križke romarske cerkve, obenem pa se bo tudi proslavil spomin po-

svetitelja škofa Slomška. — Nekaj tednov pred smrtjo so nepozabljivi Slomšek osebno posvetili križko romarsko cerkev in so ob isti priliki zapisali menda svojo zadnjo pesem v spominsko knjigo. — Upamo, da se bo do angelske nedelje cerkev slavnosti primerno oblekla in bode ta dan par tisočem svojih prijateljev kraj velikega duhovnega veselja. Opozarjamo, da bodo pridigovali ta dan pri Sv. Križu tudi vlč. g. profesor dr. Anton Medved iz Maribora. Natančnejši spored slavnosti se bo še pravočasno priobčil.

Droboj ob Blaškem jezeru. (Ogenj.) Komaj je minulo leto, odkar so nam lepo ubrani novi zvonovi dravske župnije naznanili, da nekje gori; gorelo je tedaj na Brdu, župnija Drava. Pogorelo je tedaj polovico vasi, a kljub temu so si posestniki z največjo potrpežljivostjo postavili zopet lastne domove. A zlobna roka ne miruje. Zažgala je nanovo dne 3. t. m. pri p. d. Sobeju ob pol 1. uri ponoči in v hipu so bile tri hiše z gospodarskimi poslopji žrtev požara. Kak žalosten prizor! Na pol oblečeni siromaki so reševali, kar so mogli, dokler ni prišla požarna bramba — dravska, pečniška ter ziljska ter rešila vsaj obmejne sosedo ter podružno cerkvico. Naj bo slednjič omenjeno, da so, kakor še vsakokrat, tudi to pot prihiteli na pomoč č. g. domači župnik.

Vernberg. Tukaj je umrl dne 4. t. m. kmečki mladenič Matevž Kulnik, star 31 let. Njegovega pogreba se je udeležilo mnogo občinstva, občinski odbor in domača godba. Rajni je bil značajan Slovenec. N. v m. p.!

Žvabek. Lepa nedelja je bila zares v pravem pomenu besede za Žvabčane pretekla nedelja. Imelismo »žegnanje«. Topiči so grmeli cel dan ter poveljevali slovesnost dneva. Žvabčani pa so vrli zavedni Slovenci — in tudi modri, treznomisleči gospodarji. Zato so namesto plesa in drugih zabav napravili zares lepo nedeljo v višjem pomenu besede. Zbrali so se po slovesni popoldanski službi božji v prostorih izobraževalnega društva pri Steharniku — rekli bi — k slovesnemu zborovanju, ktero je otvoril č. g. župnik Uranšek. V prisrčnih besedah je pozdravil došlega govornika iz Celovca in goste iz Ljubljane. Predsednik S. K. S. Z. dr. Rožič se zahvali za ljubezniv sprejem ter govori najprvo o neprecenljivi vrednosti izobraževalnih društev na Koroškem. Naša izobraževalna društva so ona šola, kjer se uči mladina vzljubiti svoj dom, svoj rod, izobraževalna društva so ono torišče, na katerem se izobražujejo mladeniči v trdne, zavedne gospodarje in Slovence, kjer se uči krepost, treznost, štedljivost in marljivost. Izobraževalna društva na Koroškem morajo postati naša domača praktična visoka — ljudska šola. Govornik je nato govoril na kratko o veliki potrebi nujne hitre izobrazbe in napredka na kmetih. Razložil je velik pomen ženske organizacije, ki se snuje na Koroškem za naše žene in dekleta. Tudi naše vrlo ženstvo moramo pritegniti k delu za narodno blaginjo. Dr. Rožič je končno pokazal z zgledi iz naše zgodovine, da imamo pravico, zahtevati tudi svoje pravice v materinem jeziku. To nam jasno spričuje ustoličenje vojvod na Gospasvetškem polju, kjer je kmet v slovenskem jeziku sam oddajal svojo zemljo knezu v najem ali v oblast. Govornik je zaključil z besedami A. M. Slomška: Slovenci, materin jezik vam bodi ključ, sveta vera vam bodi luč do prave omike in izobrazbe! Po govoru sta deklamovali dekleti Karolina Jugova in Milka Srebotnikova pesem: Najlepši kinč. Prednašanje nas je kar očaralo, tako lepo je bilo. Jugov Aleš, šestletni dečko pa je v lepih, izbranih besedah govoril podučno povestico: Kralj in njegovi trije sinovi. — Po končanem sporedu so domači vrli pevci prav lepo popevali krasne narodne in umetne pesmi. Čast jim! Zares, bila je lepa nedelja!

Kaj dela c. kr. okrajni šolski svet v Velikovu! Meseca majnika t. l. je hotelo naše izobraževalno društvo prirediti svoj mesečni shod v prazni sobi naše šole, pripravljeni za eventualni 3. razred. Zadnji trenotek pa nam je to prepovedal c. kr. okrajni šolski svet v Velikovu, sklicevaje se na § 123. in § 138. drž. šolsk. zak., in morali smo zborovati v neki zasebni hiši. Nato pa je društvo na nasvet okrajnega šolskega nadzornika g. Soherja samega vložilo prošnjo na c. kr.

okrajni šolski svet, da se mu dovoli omenjeno sobo vsaj začasno uporabiti v društvene prireditve, in je to svojo prošnjo podprlo s sledečimi razlogi: Društvo v celi vasi ne more dobiti primernih prostorov za svoje prireditve, niti v domači gostilni, posebno za igre ne, zlasti od kadar obstoji tam prodajalna. Sploh pa si društvo stavlja nalogo, svoje ude navajati k zmernosti, ne pa dajati jim povoda k popivanju. V šoli pa stoji prazna velika soba, pripravljena za eventualni 3. razred. Do otvoritve 3. razreda pa gotovo nikoli prišlo ne bo, ker število otrok komaj zadostuje za dvorazrednico in vsako leto le bolj pojema kakor raste. Sicer § 123. in § 138. drž. šolsk. zak. določujeta, da naj šolski vodja pazi na to, da se šola, oziroma šolski prostori ne rabijo v njihovu namenu nasprotujočem zmislu. Ta zakon pa v našem slučaju ne more priti v poštev, kajti 1. imenovana soba ne spada med šolske prostore, ker se prav nič ne rabi v katerekoli šolske namene; 2. pa se soba ne bo rabila v »šolskim namenom nasprotujočem zmislu«, ko ima vendar izobraževalno društvo kot strogo nepolitično društvo nalogo, širiti med ljudstvom, posebno med mladino, splošno izobrazbo in omiko ter tako nekako nadaljevati šolski pouk. Potemtakem v svojem delovanju vendar ne nasprotuje namenu šole, ampak istega celo podpira in pospešuje. Na drugi strani pa je tudi društvu »Südmarki« dovoljeno, da ima na Koroškem svojo knjižnico pogostoma ravno v šoli. — S temi-le razlogi se je prošnja utemeljila. In c. kr. okrajni šolski svet? Z odlokom z dne 27. julija t. l. nam jo je kratkomalo odklonil, ne da bi za to navedel kakega vzroka. Ni se mu zdelo vredno odgovoriti niti na enega izmed vseh naših razlogov; lahko umevno, ker bi nobenega ne mogel pobiti. Ali kaj je tudi našemu okrajnemu svetlu za razloge in zakone, kaj mu je za pravico, kaj mu je tudi za zmernost in npravnost, katero hoče kdo dvigniti v našem ljudstvu, samo da se Slovincem delijo batine in se jim odreče vse, tudi najmanjša drobtinica kake pravice, samo da dá duška svoji vsenemški zagrizenosti in zadovoljen je. Nemcem vse, Slovincem ničesar, po tem načelu se dosledno ravna c. kr. okrajni šolski svet v Velikovu. Edino, kar ima naš kmet od tega okrajnega šolskega sveta, je menda to, da ga tedaj, če njegov otrok radi preoblega dela izostane iz šole, občutno kaznuje. In tu ne pozna nobenega ozira in prav nobenega usmiljenja. — Z ogromnimi stroški smo pred kakimi desetimi leti povečali Vogrjani svojo šolo v enonadstropno poslopje; kakor kaka palača se dviga mogočno sredi vasi. Oba učitelja imata v njej svoje stanovanje. Šolske sobe so velike, napol prazne dvorane, tako da se težko poučuje v njih. Vrhutega pa je še ena taka dvorana prazna in bo vedno prazna ostala, in davkoplačevalci, ki smo šolo zidali in ki jo še danes s svojimi krvavozasluženi krajcarki tako težko plačujemo ter jo bomo še plačevali štiri leta, nimamo sedaj niti toliko pravice do nje, da bi v njeni vedno prazni dvorani priredili tuintam kak nedolžen shod izobraževalnega društva. Odrekajo nam jo tisti, ki k zidanju šole niso prispeli niti vinarja ne, med tem ko se sme »Südmarka«, tisto društvo, ki nam Slovincem odreka vsako pravico do obstoja, ki je vse drugo kakor nepolitično društvo, sme šopiriti s svojo knjižnico v šoli v Pliberku in toliko drugih krajih okrajnega glavarstva velikovškega. Ali ni to naravnost vnebokričeča krivica, škandal, katerega pa mi Vogrjani ne bomo mirno trpeli, ampak bomo celo zadevo, kakor smo že vajeni, tirali do skrajnosti; naj tudi na najvišjih mestih zvedo o nji. Če se Slovinci ne smemo posluževati prazne dvorane v svoji prostorni ljudski šoli v nedolžne društvene prireditve, potem tudi v njej iz koroških šol s knjižnicami vsenemške in prohodrimovske »Südmarka«! Enako pravico vsem, pa ne dvojne mere!

Prevalje. (Social-demokratska vzgoja.) Soc. demokrati tako radi podarjajo — posebno takrat, kadar slutijo, da morda niso sami med seboj —, da se jim gre le za izboljšanje bednega stanja delavskih slojev, da se pa sicer stranka ne briga za versko naziranje sodrugov. A to so le prazne besede, zakaj njihova dejanja govo-

re drugače, kjer le mogoče, započnejo gonjo zoper vero in duhovnike. Nešteto dokazov zato nam nudi vsakdanja izkušnja. Kak duh dejansko preveva to stranko rešiteljev delavstva, se lahko razvidi tudi iz sledečega: Na praznik Gospodovega vnebohoda smo imeli tukaj, kakor vsako leto, procesijo z Najsvetejšim, udeležilo se je je mnogo nad tisoč vernega ljudstva. Kaj takega seveda silno bode v oči socije; prišli so itak le radovednost past ali pa zgago delat. Vendar so se pa starejši izmed njih vedli še precej dostojno, samo neki mladi in vročekrvni petelin po imenu Jug, guštanjski delavec, ni mogel prikriti svoje rdeče olike. Ker še pred Najsvetejšim ni hotel sneti klobuka in se je ljudstvo začelo vsled tega zgražati, se ga je opozorilo na njegovo dolžnost. A pomagalo je le malo, kajti vedel se je tudi potem še zelo izzivalno. Stvar je nato prišla pred deželno sodišče, ki ga je obsodilo na 48 ur zopora. Kazen bi gotovo izpadla še huje, ako bi se prečastiti gospod župnik ne bil zavzel na merodajnem mestu za to, da se dotičnemu vsled njegove mladosti ne odmeri preostre kazni. Tako torej zapeljuje soc. demokracija uboge delavce in se ne vero v njihova srca. To so sadovi njenega hujskajočega delovanja in po teh jo sodimo, ne pa po hinavskih besedah soc. dem. agitatorjev, ki prihajajo kakor volkovi v ovčjih oblekah med naše ljudstvo.

Št. Peter pri Grabštanju. (Smrtna kosa.) V teku desetih dni sta se odprla na našem pokopališču dva grobova, da sprejmeta dve deklici v cvetju mladosti. V torek 23. julija smo pokopali 19letno Marijo Jarič p. d. Kovačevo iz Starega dvora. — V petek 2. avgusta pa smo spremili 17letno Amalijo Fielero k večnemu počitku. Amalija Fielero iz vrlo krščanske in narodne domače Topijeve hiše v Dražji vasi, je bila jako ponižna in krepstna deklica. Več let je že bila cerkvena pevka. Na zadnji poti so ji zapeli pevci iz Grabštana skupno z onimi iz Št. Petra pred hišo »Oj teška pot«, med potjo »Miserere« in na grobu »Nad zvezdami«. V nagrobnem govoru jo je stavil domači g. provizor v zgled dekletom. Spavaj sladko, čednostno dekle!

Bekštanj. (V avstrijski Albaniji.) V Vodičji vasi se je vršil dne 30. julija t. l. od občinskega urada razpisani komisionalni ogled v svrhu rešitve (pravzaprav nerešitve) stavbenega vprašanja ondotno-projektirane slovenske šole. Županstvo, oziroma župan in krajni šolski svet sta bila zastopana po dr. Mišicu, odvetniku iz Beljaka. Kot zastopnik krajnega šolskega sveta je dal na zapisnik, da župan, oziroma županstvo ni kompetentno, dajati taka stavbena dovoljenja, ne da bi h komisiji pritegnil c. kr. okrajni šolski svet, ker je poslopje za šolske namene projektirano. Po repliki g. notarja Hudovernika, ki se je v zapisnik sprejela, je dr. Mišic kot zastopnik župana, oziroma županstva zaključil vsako nadaljno uradno razpravo »laut vorliegender Auserung des Ortsschulrates«, češ, da županstvo, oziroma župan tozadevno ni kompetenten. Pripomniti je treba, da je svojčas c. kr. okrajno glavarstvo v Beljaku dalo tozadevno stavbeno dovoljenje. Proti temu je rekuriral bivši župan Valentin Baumgartner, p. d. Bukovnik v Rutah in krajni šolski svet v Vodičji vasi po Gregoriju, tovarnarju testenin v Mlinarjah in g. Hölblingu, posestniku Steigerhofs v Tebarčah. Temu prizivu so dale vse inštanice prav. Sedaj, ko se je postopalo v zmislu rešitve tega priziva, pa trdijo gg. nemškonalci zopet nasprotno, seveda namenoma, da se stvar onemogoči, oziroma zavleče. (In »Štajerc« bo še znanprej farbal svoje nemškutarske backe o miroljubnosti Nemcev in njihovi naklonjenosti do Slovencev. Uredn.) Dalje tudi ne smemo prezreti, da so se merodajne oblasti v potu svojega obraza trudile za Vodičjevaško »Rosegger Schule«, med tem ko k občinskemu komisionalnemu postopanju niti svojega zastopnika v varstvo zakona niso poslale. Zategavoljo sklepamo, da ne živimo več v vsem svojini narodom pravični Avstriji, ampak v provinci nemškega »Volksrata«, ki nas hoče z vso lepo in grdo silo usužnjiti in spraviti pod svoj jarm. Državlanske dolžnosti nas spremljajo z vsakim, vsakim korakom, državljanske pravice so pa lepo shranjene na papirju v Dunajskem arhivu. V slovenskih

deželah posebno južnih gradi vlada sama, skoraj za vsakih deset nemških uradniških ali poduradniških družin nemško šolo in jo vzdržuje z državnim denarjem. Koroški Slovenec pa, ki je tako ponižen in zvest državljan, da niti od države ne zahteva svojemu narodu koristnih šol, ampak se zadovoljuje s tem, da sme z nabrano miloščino postaviti in vzdrževati tako šolo, kakor si jo za boljšo bodočnost želi, je izpostavljen vsem mogočim uradnim sekaturam. Za 1700 hlapcev nemškega Volksrata, ki si želé najprej ko mogoče priklopitev njih teritorija k nemškemu cesarstvu, se vladni gospodje v potu svojega obraza trudijo, za 2100 državi zvestih Slovencev je v uradnem prostoru kraj za durmi, vse druge pravice pa na Dunaju na papirju v miru počivajo. Tako v avstrijski Albaniji, v beljaškem vilajetu v drugem desetletju XII. stoletja.

Bilčovs. V nedeljo, dne 4. t. m. je bilo predavanje v izobraževalnem društvu. G. Kriegl iz Celovca je govoril o domačem gospodinjstvu in vrtnarstvu. Njegovo predavanje je bilo za naše ljudi naravnost vzorno. Poslušalci so bili veseli in žele, da gosp. Kriegl zopet kmalu pride v Bilčovs.

Žihpolje. Tako bi se zjezil človek, da bi kar šel na letovišče. Pomislite, naši naprednjaki se bahajo v prejšnjih številkah v »Štajercu« s svojo pobožnostjo, češ, da so verni kristjani (kakor farizej v evangeliju). Sedaj pa še tega ne vejo, da je evharistični kongres le v proslavo našega Zveličarja. Jezijo se, da se toliko agitira za ta kongres in si najbrž mislijo, da bo to kak »Sängerfest« v popolnoma slovenskem duhu. No, blamirati se morejo pač povsod, tako tudi tu. Sicer je prav, da se bavijo s slovenščino, četudi s slabo »Štajerčev« ampak takih pustnih šal naj ne pišejo, ker sedaj ni pust, in ko vendar vidijo, da se jim celo pametnejši »naprednjaki« že sami smeji. Zato blag nasvet: Schuster bleib bei deinen Leisten (Le čevlje sodi naj kopitar)!

Iz Rude. Ker se mi kot slovensko-katoliškemu človeku ne zdi vredno, pošiljati popravke brezverskemu nemškutarskemu listu »Štajerc«, odgovarjam na nekatere točke v našem slovensko-katoliškem »Miru«. 1. »Štajerc« trdi, da skoro ni bilo na našem shodu pri Fostelnu dne 21. julija nič drugega nego razven otrok in nekaj žensk ter Stampernika samo 3 z blagoslovljenimi socialdemokrati. Konstatiram, da je bilo nad 180 ljudi raznega spola in velikosti ter raznega stanu. Oj ti hinavec, ali nisi bil zraven tudi ti, pisec nesramnih »Štajerčevih« napadov? Se mi zdi, da sva se tam videla. Giftna krota imenuje nadalje igro »Lurška pastirica« »kasperl teater«. No da, kaj drugega od ljudi, katerim mrzi sveta vera in katol. cerkev, ne moremo pričakovati, če ravno so tudi slovenske krvi (kajti njih očetje skoraj popolnoma nič niso znali nemško). Toda udušili so v sebi slovenski čut ter postali janičarji, izdajice maternega jezika, pa tudi sovražniki sv. katol. cerkve. Dopisnik se zgraža, da so komaj od šole odrasli otroci igrali ter nato preveč pili. Več kakor polovica igralk sploh ničesar ni pila, druge pa pokalice, torej brezalkoholno pijačo. Radi tombole ti pa odgovorim samo to, da so dobitki bili vredni najmanj 50 K, ne pa 30 kakor ti praviš. Seveda mi pač nismo tako pametni kakor tisti, ki giftni kroti ližejo pete, da bi za dobiček enega berača zabili v trugo ter ga dali na tombole, kakor ste naredili pred par leti nemškutarji. Toliko za sedaj! Zapomnite si pa, da bodem vdruget prišel z imeni istih, kateri so se posebno odlikovali s svojo surovostjo. Vsem igralkam, Stamperniku in sploh vsem onim, ki so se udeležili zmiraj naših zborovanj, kličem: Ostanite trdni, zakaj mi vstajamo, nemškutarje pa je strah.

Udeleženeec.

Razprava proti Jukiću in so-obtožencem.

Tretji dan se je nadaljevalo zaslišavanje Cvijiča, ki je odgovarjal jasno. Iz njegove izpovedi se je dognalo, da so pri izpraševanju na policijski pritiskali nanje, da je bilo groza. Preiskavo na policijski je vodil namestnik državnega pravdnika Urbani in sam državni pravdnik Marković. Obtože-

nec je bil zaslišan od osmih zvečer do treh jutraj.

Dr. Prebeg: Včeraj ste govorili o neki stenjevski republiki, kdo je imel biti »kralj« v tej republiki?

Obtoženec: Cuvaj! (Smeje v dvorani.)

Medtem dobi zagovornik dr. Prebeg poročilo, da je Jukić v blaznici zblaznel in so ga oblekli v prisilni jopič, uklenili ga v verige in odvedli v samotno celico. Predsednik prekine razpravo za četrto ure, da zadevo preiščejo.

Po odmoru pripeljejo obtoženca Avgusta Cesarca. Cesarca je star 18 let, maturant, rojen v Zagrebu. Obtoženec izjavi, da je razumel obtožnico, da pa ni prav nič kriv. Pripoveduje o dijaškem štrajku v Zagrebu. Jukić je govoril o napadu, toda on ga je od tega odvrčal, ker napadi nimajo nobenega zmisla. Ker je bil Jukić trdovraten, se je odločil, da prekine z njim vsako zvezo. Na Jukića so zlasti uplivali dogodki v ogrskem parlamentu.

Državni pravdnik: Kako ste mislili vi o komisarijatu?

Obtoženec: Saj vsak ve, da v Hrvaški ne teče med in mleko.

Drž. pravdnik: Kje pa teče?

Obtoženec: V deželi Kanaan. Jaz sem vedno zastopal mnenje, da kruta sila ne bo porušila komisarijata na Hrvaškem.

Drž. pravdnik: Kdo pa?

Obtoženec: Zrušili ga bodo lastni zločini. Da sem govoril proti komisarijatu, je jasna stvar. Tudi jaz sem Hrvat, ki mu bije srce za domovino!

Obtoženec izpove tudi, da so ga na policijski silili, da je govoril tako, kakor so hoteli. Tudi kar je zanikal, so sprejeli v zapisnik.

Nato je bil doveden četrti obtoženec Dragotin Bubljić, star 16 let, ki je pobijal vse navedbe obtožnice in povedal, da je sorodnik detektiva Mlinariča in da mu je policija ponudila 60 K nagrade, če preskrbi materiala zoper obtožence. Ker je to odbil, so ga zaprli.

Četrti dan razprave je bil zaslišan dijak VII. gimnazijskega razreda, 18 let stari Franjo Neidhart. Pravi, da se ne čuti prav nič krivega. Jukiću je dal smodnika, pa v tako mali količini, da bi ne bilo mogoče izvesti s tem eksplozije. Obtoženec izpove, da je pri zaslišanju govoril drugače, ker so ga k temu prisilili. Ker ni hotel tako govoriti, kakor so hoteli oni, so mu odtegnili hrano, in poldrug dan ni ničesar okusil; razven tega so ga zaprli v temnico. Jukića smatra obtoženec za zelo razdražljivega, da ga ni smatral za resnega in da ni verjel, da bo Jukić kdaj izvršil napad.

Zagovornik dr. Popović se pritožuje, da opozicionalne liste konfiscirajo, ko poročajo o razpravi. Zato stavi predlog, da se naj predsednik obrne na kraljevega komisarja s prošnjo, da poroči o razpravi ne bodo zaplenjevali. Državni pravdnik je rekel, da na ta predlog ne ve, kaj naj bi odgovoril. (Smeje v dvorani.)

Šesti obtoženec Kamilo Horvatin, star 16 let, učenec 1. tečaja trgovske akademije, se ne čuti krivega. Nasprotno, Jukića je vedno odvrčal od napada. Jukića ni smatral za resnega, ker je ta vedno govoril eno in isto: »Stoj — užgi — streljaj — beži!«

Dr. Prebeg: Rekli ste, da ste sami predlagali, naj se potegne kocka, kdo da naj ubije Cuvaja.

Obtoženec: Da. Rekel sem, a le zato, da Jukića odvrnem od napada. Ako bi bila padla kocka na me, bi ne bil izvršil napada.

Sedmi obtoženec, 19 let stari Roman Horvat, se tudi ne čuti krivega. Revolver je res dal Jukiću, a zato, ker mu je Jukić grozil, da ga sicer ubije kakor psa.

Peti dan razprave je bil zaslišan osmi obtoženec Vladimir Budalić, učenec IV. tečaja trgovske akademije. Obtoženec se ne čuti krivega in pripoveduje o dijaškem štrajku. Bil je predsednik štrajkarskega odbora. Tedaj še niti Jukića poznal ni.

Predsednik: V svojih govorih na dijaških sestankih ste vedno izrekli svojo nezadovoljnost.

Obtoženec: Da, kakor vsak Hrvat. Hrvaški narod je zakonitim potom zahteval svoja prava, a dobil je komisarijat, ki je grozovito pustošil po Hrvaški. Kakor pa danes stvari stoje, nismo niti potrebovali komisarja Cuvaja. Danes imamo komisarijat

brez komisarja. Ako bi bila Hrvaška res tako revolucionarna, kakor to trobi Cuvaj, potem ne bi bil smel oditi na šesttedenski dopust. (Odobranje v dvorani.)

V nadaljnjem pripoveduje obtoženec, da je shranil razstrelivni material Jukićev zato, da prepreči Jukićevo namero. Nekaj časa je hranil razstrelivo, potem pa ga je vrgel v Savo. O Jukiću in zaslišanju na policijski izpove enako kakor drugi.

Deveti obtoženec Dušan Narančič, dijak trgovske akademije, je imel stanovanje skupno z Jukićem, s katerim se je pa malo družil, ker mu ni zaupal. Inel ga je vedno za prismojenega.

Deseti obtoženec Vatroslav Dolenc, 22 let star, učiteljski pripravnik, pripoveduje, kako je bil zaslišan. Preiskovalni sodnik mu je grozil, da bo postavil v zapisnik, če ne bo hotel govoriti, dve besedi, ki bota obtoženca stali življenje! (Zgražanje v dvorani!) Za napad ni vedel. Pisal n. u. je šele po napadu Šarinič. Pismo se glasi: »Torej vendar! (namreč Jukić). Često sem razmišljal o tem, pa sem vedno prišel do zaključka, da bo Luka to storil, ker se mi vse zdi, da smo mi drugi vsi preveč teoretiki in da smo preleli premajhno dozo narodne zvesti in zrelosti za žrtvovanje. »Narodna Obrana« piše, da je naš Luka fanatik in da je bil že dvakrat na opazovanju. Stare povesti, taki heroji so navadno norci.«

Enajsti obtoženec Josip Šarinič, star 21 let, učiteljski pripravnik, pravi, da ni imel o napadu niti pojma. Pismo, ki je pisal Dolencu, je pisal kot privatna oseba. Z Jukićem se je seznanil za časa dijaškega štrajka.

Zadnji obtoženec, 19 let stari Štefan Galogez, učenec VI. gimnazijskega razreda, pravi, da ni vedel za Jukićeve nakane.

Nato so bile zaslišane razne priče o napadu.

Šesti dan razprave je bil zaslišan priča Anton Fučkar, policijski uradnik, na katerega je Jukić ustrelil in ga ranil pod pazduho.

Predsednik: Ali je bil Jukić razburjen, ko je pomeril?

Priča: Ne, popolnoma miren.

Predsednik: Ali ste zdaj zdravi?

Priča: Ne, krogla mi je ostala v plečih.

Predsednik: Ali zahtevate odškodnino?

Priča: 2000 K.

Zaslišanih je bilo še več drugih prič, na kar so pričeli čitati spise.

Okrajni glavar na Brodu in vojaške oblasti opisujejo v svojih poročilih Jukića kot nasilnega, ekscentričnega človeka, ki je bil že v blaznici. Kot blaznega ga opisujejo tudi razne priče, kakor Jukićeva gospodinja.

Slovenske občine in slovenska društva! Spominjajte se v svojih proračunih „Slovenske Straže“!

Politične vesti.

Državni zbor

bo sklican, kakor poroča »Češko Slovo«, dne 20. oktobra. Delegacije bodo sklicane pa v drugi polovici septembra, morda na 23.

Krvav spopad med Turki in Črnogorci.

V soboto, dne 3. t. je prišlo pri Kolašinu do krvavega spopada med Turki in Črnogorci. Turki so prekoračili črnogorsko mejo in skušali na črnogorskem ozemlju izkopati jarke. Črnogorska obmejna straža je skušala Turke pognati preko meje. Nato je bilo alarmirano vse črnogorsko obmejno prebivalstvo, katerim so se pridružili tudi Malisori. Vnel se je krvav boj, ki je trajal pozno v noč. Turki so bili potisnjeni preko meje. Črnogorci so imeli 10 mrtvih in 15 težko ranjenih. Na turški strani je padlo 60 vojakov. V Črni gori vlada radi tega napada veliko ogorčenje. Dne 5. t. m. so se boji na črnogorsko-turški meji ponovili. Črnogorske obmejne straže so celo s topovi streljale. Na obeh straneh je mnogo mrtvih in ranjenih. Polkovnik Sava Vukotić je prevzel poveljstvo mejnih straž. Turški poslanik na Cetinju je izročil črnogorski vladi noto, v kateri zahteva zadoščeno zaradi dogodkov na meji tekom 24 ur, sicer da odpotuje s Cetinja in prekine vse diplomatske vezi s Črno goro.

Razpust turškega parlamenta.

Turška vlada je razpustila državni zbor in s tem ustregla Albancem, ki so zahtevali razpis novih volitev. S tem je odklenkalo samodržstvu mladoturkov, ki so protestirali proti razpustu. Odkrili so baje zaroto, ki je hotela oprostiti eksultana Abdul Hamida, da bi ga posadila zopet na turški prestol.

Društveno gibanje.

Prevalje. Slovensko katoliško delavsko društvo ima svoje mesečno zborovanje v nedeljo, dne 18. avgusta, po blagoslovu pri Steklu. Na sporedu je govor, pobiranje članarine in slučajnosti. Da se vsi člani zborovanja gotovo udeležijo, se tudi pričakuje. — Odbor.

Dobrlavas. Tukajšnje Katoliško sloven. izobraževalno društvo priredi na Vel. Gospojnicu dne 15. avgusta mesečni shod z govorom in lepo versko igro: »Smrt Marije Device«. Vstopnina 20 vin. Na sporedu je tudi izredni občni zbor. — Odbor.

Vse celovške Slovence in Slovenke vabimo uljudno na vrtno veselico, katero priredi I. koroško tamburaško društvo v Celovcu v nedeljo, dne 11. avgusta 1912, ob 3. uri popoldne v vseh prostorih hotela Trabesinger. Vstopnina 30 h, za vožake 20 h. Na sporedu so: šaloigra, šaljiva pošta, županski urad, kuhana polenta, vinarna, sladničarna, turška kavarna, petje, korian-doli, streljanje, kegljanje itd. itd. Odbor.

Pliberško katol. slov. izobražev. društvo priredi dne 11. avgusta ob štirih popoldne pri Železniku v Spodnjih Libučah veselico s poznano ljudsko igro »Divji lovec«. Med odmori svirajo tamburaši. Vstopnina je po navadi. Otrokom je pristop prepovedan. Ako bi bilo jako slabo vreme, se vrši veselica na Vel. Gospojnicu ob dveh popoldne istotam. — Odbor.

Libuče. Živinorejska zadruga za Libuče in okolico, r. z. z. o. p., vabi na svoj prvi redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 18. avgusta 1912, popoldne ob tretji uri pri Železniku v Libučah. Spored: 1. Poročilo načelstva; 2. volitev nadzorstva; 3. poročilo o izvršeni reviziji; 4. slučajnosti. — Načelstvo.

Somišljeniki! Prispevajte in nabirajte za Ljudski sklad!

Gospodarske stvari.

Novi žitni promet v Sinški Zadrugi. Novi žitni promet v Sinški Zadrugi se pričinja. Zlasti se začne trgovina z lečo, ki je naš prvi in velevažni pridelek. Ljudje bi seve za svoje pridelke radi imeli najvišje cene, in Zadruga bi jih tudi rada dala, ko bi take visoke cene kupci-odjemalci tudi hoteli vselej plačati. Lani se je ta pridelek kaj lahko prodajal, ker se v Rusiji leče ni prav nič pridelalo. Zato so kupci iskali in radi jemali naše, sicer malo manj vredno blago. Povprašali smo na verodostojnem mestu in izvedeli, da se je letos na Ruskem leče veliko našlo. Kolikor se v takih razmerah da soditi, bo letos cena nizka in se bo najboljšje prodajalo kar v začetku, pozneje pride na trg blago iz Rusije in se bo težko iznebiti našega pridelka. Pametno bi bilo, prodati do konca septembra, kar je na prodaj, kajti kupci z lečo kupujejo v tem času in ko so nakupili, kolikor potrebujejo, se za blago ne zmenijo več, in če bi ga jim dal še tako poceni. Ako blago obleži v zadrugi, nastanejo društvu občutne izgube, in težko je na drugi strani take izgube popraviti. Zato bo zadruga lečo jemala le do konca oktobra; kdor hoče spekulirati, naj spekulira na lastno nevarnost in naj ne misli, če že cena ne gre kvišku, prevzame blago Zadruga. Če je cena septembra meseca na primer 22, včasih je bila že 40, se za obležano navadno ne dobi nad 18 vinarjev, to je pri vagonu lahko izgube po 1000 K. Zato naglašamo, da bo Zadruga rada sprejemala blago, ki dojde pravočasno, ali pozneje je bo odklanjala, in zadrugniki ji tega ne smejo zameriti.

Raznoterosti.

Nova izumitev pri telefonu. Laški duhovnik monsignor Cerebotani, znan izumitelj, ki biva sedaj v Monakovem, je zopet izumil napravo, ki govorjenje po telefonu razširi na veliko daljavo. Naprava prenaša govorico jasno menda celo v prekmorske dežele. Cerebotani imenuje to napravo »phonophor« (glasonositelj).

Zavarujte svoje življenje le po posredovanju »Slovenske Straže«. Nikdo naj ne sklene zavarovanja predno ni zahteval po »Slovenski Straži« ponudbe, katera ga bode v vsakem oziru najbolj zadovoljila. Nadzornik zavarovanja nastopi v prihodnjih dneh svoje potovanje po vsem Slovenskem, vsled česar »Slovenska Straža« prosi, da ji dotičniki, ki se hočejo pustiti zavarovati, sporoče svoj naslov, da jih nadzornik obišče.

Vrt za 65 milijonov si bi mogel omisliti k večjemu kak kralj, a tudi marsikateremu vladarju bi bilo to nemogoče. Kar pa kronanim ni mogoče, je bilo mogoče nekronanemu vladarju tobačnemu kralju Jamesu B. Duke Vrt, ki obdaja njegov grad v New Jerseyu, pokriva veliko ravnino, ki je bila poprej popolnoma nerodovitna. Iz nerodovite zemlje je napravil Duke park, ki mu ga po lepoti ni enakega in presega celo znamenite versailleske vrtove. Pustil je postaviti hribe, napraviti slapove in jezera. Ves park zavzema 12 kvadratnih kilometrov. Pota so dolga 50 km, in da so posadili vrt, je bilo treba 40 milijonov rastlin. V parku mrgoli tudi umetnin, kipov itd. Od grada do meje parka vodi podzemski hodnik za posle, da ne moti šetalca v parku pogled na kakega služkega človeka. V dobro pa je šteti tobačnemu kralju, da namerava dvakrat na teden dovoliti občinstvu pristop v svoj park, ki je veljal nad 65 milijonov.

Pariška policija dobi oklepe. V pariškem municipalnem svetu se je grajal nastop policije proti Bonnotu in Garnierju, češ, da je bil njen aparat preobširen; s primerno metodo bi se bilo dalo banditom priti do živega z veliko manjšimi sredstvi in jih tudi dobiti žive v roke. Policijski predsednik Lepine je priznal, da je ta kritika opravljena. Sedaj so dali za policiste napraviti lahek jeklen oklep, ki jih bo ob naskoku varoval krogelj, sami pa bodo ob napadu v zabarikadirane hiše metali smrdljive bombe in ročne granate.

Brez klobukov — najnovejša moda za gospode. V Parizu so začele hoditi letos mnoge modne dame brez klobukov. Posnemati so jih sedaj začeli tudi moški. Po boulevardih in cestah hodijo najfinejši gospodje gologlavi. Vsi so lepo počesani in po njihovi zunanosti je videti, da njihova najnovejša moda ni nastala morebiti zaradi kakih praktičnih razlogov. Vlasuljarji so kot spretni ljudje znali takoj izkoristiti zase novo modo in danes se vidijo po pariških boulevardih prava čuda raznih frizur, kakor tudi mnogo takih gospodov, ki nosijo lasulje zelo umetniško počesane kakor da so iz pravih las.

Poštna tatvine na Dunaju. Dne 28. julija je naznanilo poštno ravnateljstvo policiji, da je naznanil ravnatelj hotela južne železnice na Semeringu, da je bilo neko na Semeringu oddano rekomandirano pismo med vožnjo odprto in zaprto nato v drug ovitek. Policija je dognala, da je goljufijo povzročil poštni asistent Kavacić, ki je svoj zločin priznal in izpovedal, da je predvsem odpiral in jemal denar iz pisem ameriških izseljencev in da se je tako okoristil za približno 900 do 1000 kron. S svojim zgle-dom je zapeljal tudi poštnega praktikanta Müllerja, ki je bil lani oktobra zaradi spoliranja pisem aretiran, a so ga porotniki oprostili. Sodijo, da je Kavacić poneveril veliko večjo vsoto, kakor je priznal.

Novo sabljo dobe avstrijski infanterijski častniki.

Denarna kazen se prisluži z delom. V novem zakonskem načrtu glede na izpremembe kazenskega reda se dopušča denarno kazen nadomestiti z delom. To v avstrijskem pravu čisto novo določilo predpisuje, da sme sodišče obsojencu dovoliti, da denarno globo nadomesti s prostovoljnim delom za državo, deželo, okraj ali občino, če je takrat za kakšno tako delo prilika dana.

Kazen se poravna, kadar je množina dela enaka višini denarne globe. Če se globa ne more plačati, jo obsojenec lahko presedi v zaporu, ne da bi za to nosil posledice, ki jih ima za zapor. Dobo zapora mesto denarne globe določi sodišče. Darila, ki morebiti obtoženec dobi za kako kaznjivo dejanje, zapadejo, če pa nima več tistega denarja, se pa ta višina določi, da jo mora obsojenec vrniti v denarju ali pa z delom.

Ogoljufani milijonar. Pariški preiskovalni sodnik je zaslišal sina večkratnega milijonarja Derricka Wernhera, ker neke menice v višini pol milijona frankov za poplačilo pohoštva ni poravnal. Milijonar je izpovedal, da je njegov posredovalec, bivši nemški stotnik, vse, kar je kupil, za 30.000 mark razprodal, nato pa pobegnil na Angleško, kjer so ga že prijeli. Kupnino da je z dvema šekoma po 500.000 frankov plačal.

Stroški boja proti »klerikalizmu« na Francoskem. Koliko velja antiklerikalizem samo na polju francoskega šolstva, je pred nekaj časom izračunal znani škof Touchet v Orleansu. Leta 1881 je pričel z bojem proti verski šoli Jules Ferry. Od leta 1871 do 1881 je znašal naučni budget letno okoli 92 milijonov frankov; leta 1900 pa 365 milijonov frankov. K temu pa se mora računati tudi stroške za nove šolske zgradbe, ki zgorajšnji vsoti niso prišteti in ki so znašali od leta 1881 do 1900 ogromno vsoto 1 milijardo 400 milijonov frankov. Država je torej izdala v letih 1881 do 1900 za šolstvo 7 milijard frankov več. Te številke se ni upal ovreči niti najbolj umazani antiklerikalni francoski list »Lanterne«. To tudi ni mogel, ker so navedene številke oficijelne. Navedena vsota bi naložena po 3 odstotke prinašala na leto 210 milijonov frankov obresti, kar bi zadostovalo za starostno zavarovanje delavcev in kmetov. Od »znamenite milijarde«, s katero se je nespametno ljudstvo hujskalo proti redovom in kongregacijam (ki so kot znano na svoje stroške vzdrževale šole), pa ni šel doslej niti en vinar za ljudsko zavarovanje. Nasprotno pa smejo sedaj delavci in kmetje pošteno plačevati sovražstvo prostozidarjev proti veri. Z vso pravico konstatira škof Touchet h koncu svojih izvajanj sarkastično: »To se pravi plačevati nekoliko drago veselje, da se ne sreča več na cestah nobenega onih ljubih šolskih bratov z neokretnimi črevlji in ponošnimi klobuki, ki pa so dobro poučevali in niso mnogo veljali.« — Francozi bi si teh 7 milijard, ki jih je veljal antiklerikalizem do leta 1900, pač lahko prihranili, ne da bi jim bilo treba končno celo pripoznavati, da se število analfabetov na Francoskem vedno bolj množi.

Kupujte in zahtevajte vžigalice: „V prid obmejnemu Slovincem“!

Razpis.

Dela in dobave vodovoda za Globasnico, Malovas, Šteben in Strpnovas se bodo oddale potom

javne ponudbe.

Kolekovane pismene, vsa dela obsegajoče ponudbe naj se predložijo

do 20. avgusta t. l.

ob 12. uri opoldne občinskemu uradu v Globasnici. Delo je projektirano na 111.000 K.

Ponudbi se mora priložiti 5odstotna kavcija v gotovini ali v pupilarno varnih vrednostnih papirjih, katero kavcijo mora dobavitelj dostaviti do 10 odstotkov. Občinski odbor v Globasnici si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene.

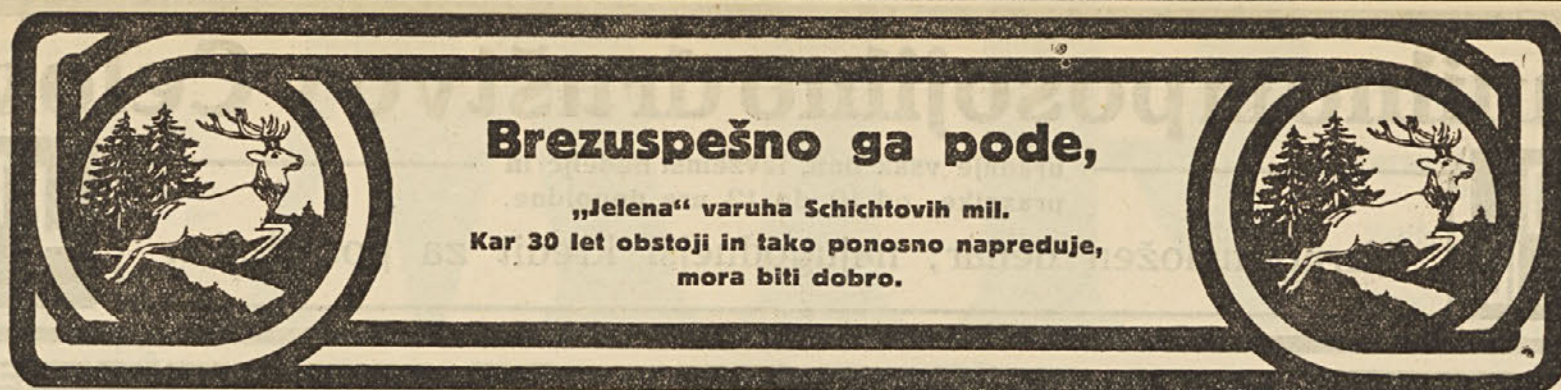
Proračun in stavbeni pogoji ležijo na vpogled pri podpisanimu ter se dobijo za znesek 10 K.

Globasnica, dne 7. avgusta 1912.

Za stavbeni odbor:

FERDINAND KRAJGER,

župan, podomače Žlokar v Štebnu, pošta Globasnica.

Somišljeniki! Zahtevajte v gostilnah računske listke „Slovenske Straže“! Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Za smeh in kratek čas.

Sodnik-kurzovec obtožencu: »Sie sind angeklagt, am Großfrauentage einen Bienenstock gestohlen zu haben.« (Vi ste obtoženi, da ste na Velike gospojnice dan ukradli panj čebel.) — **Obtoženec:** »Ne razumem.« — **Sodnik:** »A fi nič nemški, čaki, ti falot, jac ti pofedal slovencko.« (Išče v nemško-slovenskem slovarju.) »Vi obtoženi na velike žene dan eni čebeli palico ukradli.«

V kmečki gostilni. Po uradnih opravkih pride na obed v kmečko gostilno deželni geometer ter se kot tak predstavi krčmarici. Po njegovem odhodu jo vpraša gost: »Kdo so pa ta gospod?« — **Krčmarica:** »To so pa naš gospod — Kilometer!«

G. in kr. Intendanca 3. voja
št. 8887 I. 1912.

Aviso

zaradi zakupa oddaje sena, slame, drv in premoga za v postajah

Trst	vojaškem preskrbovališču v	Trstu	12.
Bazovica	okrajnem glavarstvu v	Tržiču	13.
Koper	občinskem uradu v	Kočah	14.
Tržič	vojašk. preskrbovališču v	Ljubljani	16.
Koče	okrajnem glavarstvu v	Sežani	17.
Ljubljana	vojaškem preskrbovališču v	Mariboru	19.
Sežana	okrajnem glavarstvu v	Ptuj	20.
Maribor	vojašk. preskrbovališču v	Gorici	21.
Strass	okrajnem glavarstvu v	Gradišču	22.
Ptuj	vojašk. preskrbovališču v	Brucku n. M.	23.
Gorica	okrajnem glavarstvu v	Judenburgu	24.
Gradišče	občinskem uradu v	Korminu	26.
Ronki	vojašk. filial. preskrboval. v	Vipavi	27.
Bruck na Muri	občinskem uradu v	Celju	28.
St. Marein	vojašk. preskrbovališču v	Sl. Bistrici	29.
Judenburg	vojašk. filial. preskrboval. v	Celovcu	30.
Kormin	vojašk. preskrbovališču v	Beljaku	31.
Vipava	občinskem uradu v	Kanalu	2.
Celje	vojašk. preskrbovališču v	Kvisku	3.
Slov. Bistrica	okrajnem glavarstvu v	Volšpergu	4.
Celovec	občinskem uradu v	Št. Vidu n. G.	5.
Beljak (Jez.)	vojašk. preskrbovališču v	Tolminu	6.
Kanal	občinskem uradu v	Kobaridu	7.
Kvisko	vojašk. preskrbovališču v	Poreču	9.
Biljana	okrajnem glavarstvu v	Rovinu	10.
Volšperg	občinskem uradu v	Radgoni	11.
Št. Vid na Glini	vojašk. preskrbovališču v	Trbižu	12.
Tolmin	občinskem uradu v	Bovcu	13.
Kobarid	vojašk. preskrbovališču v	Gradcu	14.
Poreč			
Rovinj			
Radgona			
Trbiž			
Naborjet			
Rabl			
Bovec			
Gradec			

Za to obravnavo veljavne pogoje obsegajo pri gori navedenih obravnavalnih mestih razgrnjeni razglasi in zvezki pogojev, kateri zadnji se dobivajo zastoj pri vojaških preskrbovalnih skladiščih.

V Gradcu, avgusta 1912.

C. in kr. Intendanca 3. voja.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje kože samo Steckenpferd-lilijnomlečnato milo od tvrdke Bergmann & Co. v Dečinu na L. Kos po 80 h se dobiva povsod.

Kajža s sadnim vrtom in nekaj zemljiščem na prodaj. Več se izve pri upravnistvu „Mira“, št. 31.

Loterijske številke.

Praga, 31. julija: 15 88 31 76 11
Dunaj, 3. avgusta: 41 61 66 86 53
Gradec, 3. avgusta: 90 38 19 54 9

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Kristusovo življenje in smrt

v premišljevanjih in molitvah.

Poleg Gašparja Erharda za Slovence priredil Štefan Kociančič.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 6.—, za družnike K 4.40, po pošti franko K 1.— več. — V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom K 9.20, za družnike K 6.80, po pošti franko K 1.— več.

Tržne cene v Celovcu

1. velikega srpana 1912 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litr. (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	22	55	24	—	14	21
Rž	20	—	21	45	12	26
Ječmen	21	22	—	—	10	40
Ajda	24	80	—	—	12	40
Oves	23	—	24	52	8	21
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	32	16	—	—
Turščica	21	81	—	—	12	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fizola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir) (nova)	8	—	8	88	4	—
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	5	—	6	20	—	—
„ kisló	3	—	5	—	—	—
Slama	2	60	3	50	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28		
Smetana, 1 „	—	60	1	20		
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	20		
Sur. maslo (putar), 1 „	2	80	3	60		
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	20	2	30		
„ sur. 1 „	2	10	2	20		
Svinjska mast . . . 1 „	2	20	2	40		
Jajca, 1 par	—	16	—	20		
Piščeta, 1 par	2	80	3	60		
Race	—	—	—	—		
Kopuni, 1 par	—	—	—	—		
30 cm drva, trda, 1 m ² .	2	80	3	20		
30 „ „ mehka, 1 „	2	20	2	60		
Živina	Počrez		100 kilogr.		Prignalo	Prodalo
			živa	zaklana		
	od	do	od	do		
v kronah						
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	320	380	—	—	6	4
Junci	360	400	—	—	4	4
Krave	280	700	68	70	62	30
Telice	420	—	—	—	2	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	14	50	—	—	320	240
Ovce	—	—	—	—	—	—

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Vsi, ki ste skrbni možje in očelje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite „Slov. Straži“ v Ljubljani po knjižico g. župnika Haaseja o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dološlje popolnoma zastoj.

Hranilnica in posojilnica

v Šmihelu nad Pliberkom

registr. zadr. z neomej. poroštvom
s tem naznanja, da razen običajnega uradovanja ob četrtkih od 1. avgusta t. l. naprej sprejema hranilne vloge tudi vsako nedeljo po prvi sv. maši.

Odbor.

VINO istersko, dalmatinsko, goriško vino

(Teran, Oplo, Lisa, Vipavec).
Specialna vina, sladka, garantirano naravna:
REFOŠKO, - REFOŠKAT, - MUŠKAT.

Trgovina z vinom Jos. KOFLER
na veliko in na drobno
BELJAK, Perau-cesta št. 1. Telefon 123.

Albin Novak v Sinčivasi

trgovina z manufakturnim in špecerijskim blagom ter vinom, zaloga cerkvenega olja, cementa in premoga, priporoča svojo vedno svežo zalogo ter razpošilja po železnici in po pošti izborna gorljivo cerkveno aparat-olje, à la Guillon-stenje, kadila, pristna štajerska, goriška in tirolska vina.

Za abstinente brezalkoholne pijače, kakor malinov, breskvin, hrušov in jabolčni sok.
Cene solidne, postrežba točna.

Trgovina

v „Narodnem Domu“

v Spodnjem Dravogradu

lepi prostori, na ugodnem kraju — se da tako v najem.

Vprašanja na posojilnico v Spodnjem Dravogradu.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogač in M. Torkar.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 8.—, za družnike K 6.—, po pošti franko K 1.— več. — V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom K 12.—, za družnike K 8.80, po pošti franko K 1.— več.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 1/2 %

uraduje vsak dan, izvemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

4 1/2 %

Od 1878! Povsod izkušeni sloveči in priljubljeni
domači zdravniki. Pri večjih naročilih
znatno znižane cene.

Lekar-
narja **A. Thierry-ja BALZAM.**

Edino pristen z zeleno redovnico kot varstveno znamko.

Postavno zavarovano.

Vsaka ponaredba, posnemanje in raz-
prodaja drugih balzamov z znamko,
ki lahko moti, se bo sodnijskim po-
tom zasledovalo in kaznovalo. — Ne-
dosegljivo zdravilno sredstvo proti
vsem boleznim dihal, pri kašlju,
zasliženju, hripavosti, olajša katar,
prsne in pljučne bolezni, posebno
dobro sredstvo pri influenci, želod-
čnim boleznim, vnetju jeter in sle-
zene, netečnosti, slabi prebavi, za-
peki, proti zobobolu in ustnim bo-
leznim, trganju v udih, opeklina-
mi, pršcu itd. 12 malih ali 6 dvojnih ste-
kleno ali 1 velika specialna stekle-
nica stane K 5.60.

Lekarnarja **A. Thierry-ja**
edino pristno
centifolijsko mazilo

zanesljivo in sigurno učinkujoče proti vsem
še tako starim ranam, tvorom, ranitvam,
vnetjem, uljesom, odstrani vse tuje reči iz
teles in prihrani marsikatero bolešno ope-
racijo. Zdravilno sredstvo proti še tako
starim ranam itd. 2 lončka staneta K 3.60.

Razpošilja: Lekarna »Pri an-
gelu varihu« Adolf THIERRY
v Pregradi pri Rogatecu.

Dobiva se po vseh večjih lekarnah. Na debelo v medicinaldrogerijah.

Kajža

s sadnim vrtnom se prodaja prav poceni
na Cetinjah blizu župnijske cerkve in
trirazredne ljudske šole v Skočidolu
Več pove **Jožef Gregori, sedlar na Ce-
tinjah, p. Podravlje (Föderlach), Koroško.**

SKRIVNOST

lahke in prožne
hoje. Nobene
utrujenosti več.
Bolj trepčno kot
usnje.

- Pristni -

Palma

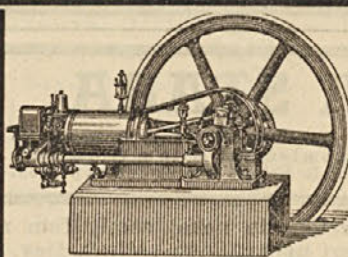
kavčuk podpetnik ::

Dobiva se v vseh tozadevnih trgovinah.

„Slovenska Straža“ v Ljubljani

želi imeti v vsaki občini po vsem Sloven-
skem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval
pri »Ljudskem zavarovanju«. Zagotovljen je
dober in trajen zaslužek. Ponudbe pod »Ljud-
sko zavarovanje« na Slov. Stražo v Ljubljani.

Vsak strokovnjak
Vam pove, da so
orig. Otmar-motor
stabilen ali nepremaklj. in
poljedelski stroji
iz tovarne

C. Prosch, Celovec,

imejtelja brata inženirja Prosch, najboljši in
najzanesljivejši v obratu.

Zahtevajte specialne kataloge in obiske inženirja!

Na obroke!

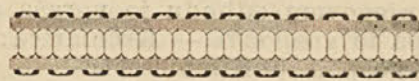
Kdor želi uro in verižico poceni kupiti,
naj zapiše natančen naslov. Vsled ogrom-
nih sklepov razpošiljam po celi Avstro-
Ogrski takoj za K 14.— čisto srebrno re-
montoir uro prve vrste, s tremi srebrnimi
pokrovi, fino gravirano, in 14 karatno
zlatno verižico z najmodernejšim oklep-
nim okovom, c. kr. puncirano, 60 gramov težko,
za K 140.— pod najugodnejšimi pogoji za
4 K mesečno. — Takojšnja pošiljatev po
povzetju prvega zneska za K 14.—.
**R. LECHNER, veletrgovina zlatnine, Lun-
denburg št. 288.**

ZA JESENSKE SETVE

se **Thomasova moka „zvezdna znamka“** kot najcenejše in najbolj priznano gnojilo
fosforove kisline vedno uporablja z najboljšim uspehom.

Zvezda na vreči in plomba sta
sigurno jamstvo za pristno,
nepopačeno blago.

Pred manjvrednim
blagom svarimo!

Poljedelci, zahtevajte pri svojih dobaviteljih gnojil **Thomasovo moko „zvezdna znamka“**

Edino slovensko narodno podjetje

Hotel Trabesinger

— v Celovcu, Velikouška cesta št. 5. —

Podpisani voditeljci hotela Tra-
besinger se vljudno priporočata
vsem velečenjenim slovenskim in
slovanskim gostom, ki prenočujejo
ali za več časa ostanejo v Celovcu.
V hotelu se dobe lepe, snažne sobe
po primerni ceni; nudi se izborna
kuhinja in zajamčeno pristna in
dobra vina iz Slovenskih gor. Na
razpolago je tudi kegljišče poleg
senčnatga vrta. V hotelu Trabesin-
ger dobite vsak dan, posebno pa v
sredah, prijetno slovensko družbo.
— V poletnem času pričakuje na
kolodvoru gostov domači omnibus.
Slov. romarji in romarice, ustav-
ljajte se samo v edini slov. gostilni
»Hotel Trabesinger« v Celovcu,
kjer boste vedno dobro postreženi.

Za mnogobrojen obisk se priporočata voditeljci hotela

Lojzika in Pepca Leon.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge
obrestujemo po **4 1/2 %** od dne vloge
do dne vziđa.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spletu, Trstu,
Sarajevu, Gorici, Celju in ekspozitura v Gratežu.
Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček
300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za
komad. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji
na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vpla-
čevanje po K 10.— za komad.
Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.